

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poște și librării

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 11 Februarie st. v.

Am vră să scim dacă curtea cu jurați din Arad este alcătuită din daco-romanisti sau din „Schulvereinisti“?

Este lucru foarte natural să ne punem întrebarea aceasta, deoarece-telegrama noastră dela Arad, publicată în numărul nostru de ieri, ne spune, că acolo curtea cu jurați a declarat că este o calumnie și o vătămă de onoare a unui pe cineva daco-romanist.

În asemănare cu ceea-ce a făcut la timpul seu curtea cu jurați din Sibiu, achitând pe nisce redactori, pentru-că au luat cuvântul pentru călcarea de lege față cu doi osândiți la moarte, curtea cu jurați din Arad a făcut grozăvenii.

Curtea cu jurați din Arad a comis un păcat îndoit: a achitat pe un țiarist, care, și eată duplicitatea, a „calumniat“ pe un Român, dar' a recunoscut totodată, că e calumnie a-î dice cuiva, că e daco-român.

După judecățile, cum se manifestează în presa periodică, scrisă în limba maghiară, n'ar avé să mai încapă nici o îndoială, că curtea cu jurați din Arad încă este infiltrată de idei daco-romaniste, prin urmare periculoasă pentru „idea de stat maghiar“.

Este lucru admirabil, că încă nu s'a deschis campania contra juraților din Arad, cum s'a fost deschis, ca să dureze săptămâni, contra celor din Sibiu, care, după înțeleapta chibzueală a presei scrise în limba maghiară, sînt daco-români și „Schulvereinisti“ totodată.

Poate că *quod differtur non aufertur*.

Cui nu-î este dat a cunoaște împrejurările ferilor noastre, ar crede că noi scriem ironii.

De loc nu este ironie ce scriem și ce spunem în cele ce scriem.

Este realitatea cea mai serioasă. Cu toate că, dacă sferile normative știu da lucrurilor astfel de direcțiuni, ca realitatea cea mai serioasă să se traducă, ea pe sine, în ironie, nu noi sîntem de vină.

Așa este.

Dacă jurații din Sibiu pot fi daco-români și „Schulvereinisti“ totodată, pentru ce n'ar fi cei din Arad, cel puțin, numai daco-români?

Care este deducerea morală din istoria noastră?

Ca să nu întindem multă și lungă vorbă: absurditatea cu daco-romanismul se face tot mai transparentă. Ea are în cel mai scurt timp să fie obiectul de predilecțiune al ridiculosității.

E supărăcioasă și treaba aceasta, cu toate că dă materie de ris. E supărăcioasă, fiindcă durerea, nu se mărginesce la materia de ris.

Noi scim cât sânge rău fac absurdități cum sînt cele cu daco-romanismul etc. mai întăiu și cu deosebire în sînul naționalității maghiare. Cum de aci prin presă se provoacă toate naționalitățile nemaghiare

din statul unguresc. Cum provocările aceste provoacă reacțiune; deoarece-ce nu toate naționalitățile, sau nu toți oamenii din sînul naționalităților au temperamentul, ca numai să rîdă de absurditățile presei maghiare.

Și dacă aceste s'ar țermuri în presa maghiară!

Se află „celebrități“ parlamentare, care le trec și preste pragul sanctuarului legislativ, fără a-și face scrupuli, că prin astfel de lucruri „celebritățile“ parlamentare vătămă sfințenia legislațiunii.

Ei bine, care poate fi stimulul pentru vornicii națiunii conducătoare din Ungaria? Contribuiesc ei cu absurditățile daco-romanismului etc., cu provocările, cu reacțiunea la acțiunea pricinuită de provocări și așa mai departe, la întărirea ideii de stat maghiar?

Nu.

Statul unguresc are noroc mare, că majoritatea locuitorilor lui este de naționalități nemaghiare, cu idei și cu presă mai chibzuită. Dacă oamenii politici ai naționalităților nemaghiare ar fi atât de intoleranți, precum sînt bărbații politici ai Maghiarilor, popoarele statului unguresc de mult ar fi încăierate și claie pe grămadă unele preste altele.

Naționalitățile nemaghiare din Ungaria rabdă din patriotism adevărat, sperând timpuri mai bune, timpuri, în care mintea cea sănătoasă să aibă, în conducerea frânelor guvernului, mai multă valoare decum are astăzi.

Va fi bun, va fi rău patriotismul manifestat în chipul acesta, nu voim să judecăm. Un lucru se constată tot mai mult. Pe cât de mult strică autorității statului nechibzuelele politicilor maghiari, pe atât de puțin îi folosește resignațiunea noastră patriotică.

Nu se va mai îndoi nimenea din cei ce nu cugetă și nu gîndesc *ex offio* în Ungaria, că moralicesce și materialicesce facem progresul rului.

Dar' înaintăm cumva în vața din străinătate?

Nu este de mult, de când politicilor maghiari li s'au dat nisce lecțiuni în „National Ztg“ din Berlin; mai încoace în „Revue du monde latin“, și de tot mai încoace vine „Allg. Ztg“ din München și ne descopere, că antagonismul dintre Maghiarii și Români din Transilvania înrîuresce asupra dispozițiunii sferelor politice naționale din România, cari vor îngreuna rezolvarea cestiunii înnoirii tratatului de comerț.

În aceeași foaie și în aceeași corespondență cetim, că în locul ambasadorului dela București, Mayr, concediat ca să nu se mai întoarcă la postul seu, în capitala României doresc, „în interesul guvernului central din Viena“, un ambasador, care să nu fie de naționalitate maghiară sau din partidul ei politic.

Va să dîcă nici în depărtare, nici în apropiere nu avem trecere. Îndată-ce

trecem preste limitele statului unguresc, ne lipsesc simpatiile.

Ei, cine a lucrat, cine a contribuit ca aceste simpatii să ne lipsească în străinătate?

De sigur că doi sau trei agitatori naționali, cari după ȧarele maghiare, n'au nici o trecere, nici baremi la poporul cel „blând“ de naționalitatea lor, nu sînt în stare să o facă aceasta.

Dar' nici naționalitățile nu pot face așa ceva, fiindcă e contra intereselor lor.

Economia cea rea chiar și cu ideile politice, din partea celor cu puterea în mână, economia cea rea, ȧicem, din partea celor ce nu vor să vadă și să socotească cu lucrurile cari există, ci cu cele ce 'și-le închipuiesc, ca să poată șicana pe alții.

Das ist der Fluch der bösen That, dass sie fortzeugend Böses muss gebühren (Acesta e blăstăm al faptei rele, că procreînd ear' rău trebuie să nască) ȧice Schiller, și credem, că cu nimic mai potrivit nu putem încheia acest articol.

Revistă politică.

Sibiu, 11 Februarie st. v.

„Trădători de patrie sînt toți aceia, cari în înțelesul progamei din Sibiu voesc a sparge unitatea statului maghiar și a rumpe Ardealul de cătră Ungaria!“ Cuvintele aceste mari le-a rostit Tiszi Lajos, redactorul ȧiarului „Alfold“ înaintea curții cu jurați din Arad. Eată ce i se depeșează ȧiarului „Nemzet“ din Arad cu datul de 21 Februarie:

„Înaintea curții cu jurați din Arad s'a pertractat astăzi procesul de presă al agitatorului daco-roman Ioan Moldovan în contra redactorului ȧiarului „Alfold“. Prilegiu la proces de presă a dat aceea, că Tiszi, care de două-deci de ani redactează ȧiarul „Alfold“ și e un aprig apărător al statului maghiar, al limbii naționale față cu agitatorii naționalităților, a declarat pe Moldovan în „Aradi Hirlap“ de „trădător de patrie notorie“. Verdictul achitător al curții cu jurați e un interesant contrast cu verdictul adus de cătră jurații din Sibiu în procesul de presă al „Tribunei“.

„Advocatul Demian Nikolici, apărătorul lui Ludovic Tiszi, a desfășurat printr'o vorbire foarte frumoasă și plină de ingeniosități, că Ludovic Tiszi a fost îndreptățit a tracta pe Ioan Moldovan cu acea numire, Ludovic Tiszi a ținut un discurs în spirit patriotic, care încă a produs multe aprobări, îndeosebi, când arătînd cu degetul spre Ioan Moldovan, a ȧis în ton înalt: „Sînt tată de familie, îmi iubesc soția și copiii, pentru aceea însă, dacă aș ști, că de aci m'ar duce la furci, și atunci trebuie să declar, că Moldovan și toți aceia, cari în înțelesul progamei din Sibiu voesc a sparge unitatea statului maghiar și a rumpe Ardealul de cătră Ungaria, sînt trădători de patrie“. Atât discursul lui Nicolici cât și al lui Tiszi a dat prilegiu la aprobări viue, din care cauză președintele a trebuit să îndrumeze în mai multe rînduri la ordine pe public. După-ce președintele a anunțat, că verdictul juraților a achitat pe acusat cu 10 în contra a 2 voturi, publicul, care a

fost îndesuit în sală, a erupt în aplause frenetice. Verdictul a produs atât în Arad, cât și în întreg comitatul, precum și în comitatul Caraș-Severinului o viună bucurie“.

Atăta telegrama din „Nemzet“. Numărul de astăzi al ȧiarului „Alfold“ deserie pre larg decurgerea procesului și finesce cu publicarea verdictului, care e următorul: La întrebarea cea dintăiu, (cuprinde-se calumniare în articol?) au răspuns **10 cu da** și 2 cu nu. La a doua întrebare, (cuprinde-se vătămă de onoare în articol?) au răspuns **7 cu da** și 5 cu nu. La a treia întrebare, și anume că Tiszi e scriitorul articolului, au răspuns toți 12 cu da; ear' la întrebările, că vinovat e de calumnie și vătămă de onoare au răspuns **10 cu da** și 2 cu nu.

Acesta e apoi verdict! Și noi ȧicem, că e un interesant contrast cu verdictul juraților din Sibiu, și pe cât e de interesant pe atât e de mare blam și pentru întreaga instituțiune a curților cu jurați. Lucru ne mai pomenit, a recunoaște, că articolul e scris de acusatul, a recunoaște că cuprinde în sine calumniare și vătămă de onoare și în fine a ȧice, că **nu-î vinovat de aceste delict**. E vedit, că d-nii din Arad au voit să demonstreze în contra verdictului drept al juraților din Sibiu, nesocotind, că prin nelogica verdictului adus de ei au dat o lovitură de moarte dreptății. Să le fie bine!

Convențiunea între puteri cu privire la **arangiamentul egiptean**, al cărui subscriere se așteaptă în toată ȧiua, cuprinde numai hotărîrile despre contragerea unui împrumut de 9 milioane punți sterlingi, despre garanția solidară a aceluia și despre modul capitalisării. Expunerea celorlalte puncte a satoririi, a ȧării de cupoane, a impunerii de dare străinilor, a sistării amortisațiunii se va efectui prin decretele chedivului, cari se vor exmite în conțelegere cu puterile.

În camera Italiei a insinuat Cam-parente o interpelațiune cu privire la pactările între Italia și Anglia. D-l Bruniolesti interpelează pe ministrul de externe Mancini, despre aceea, când are de cuget a publica documentele și declarațiile, cari ar liniști țeara asupra poziției și acțiunii Italiei în Africa și asupra relațiunilor ei cu Anglia și cu Poarta. Mancini a fost absent, i se vor împărtăși însă interpelațiunile.

Manifestările dela Cluj.

ȧiarele, atât cele maghiare, cât și cele române, se ocupă cu oare-care predilecțiune de toastele ȧinute cu ocaziunea balului român din Cluj. Pentru-ca să dăm publicului puțința de a judeca în cunoștință de cauză asupra celor petrecute la acel bal, publicăm două din toastele rostite, unul al dlui avocat Iuliu Coroian, ear' altul al dlui profesor Dr. G. Silași.

Toastul dlui prof. Dr. G. Silași:

Domnii mei!

S'au ridicat dintr'o parte și alta mai multe toast pentru frățietatea și buna înțelegere între Români și Maghiari, fii ai aceleiași patrie iubite. Cuvintele și expresiunile toastelor, deși, după împrejurările înnoate, în cari ne aflăm, nu toate au fost mai înainte puse în cumpănă, cred totuși că ele, precum au puresc din inimă, așa au și mers și au lovit la inimă. O cred aceasta cu atât mai virtos, cu cât și eu însumi primul meu

toast public în Cluj îl ridicau tot pentru frăția și concordia dintre Maghiari și Români, cu ocaziunea banchetului de deschiderea universității în 10 Noemvrie 1872, când arătau, că Românii și Maghiarii sînt așezați unii la alții, deoarece-ambii formează o oasă în mijlocul a două mări mari de popoare, deoarece- Românii au sîngerat alături cu Maghiarii întru apărarea acestei patrie comune, precum demostă miile de Români nobilitați pe câmpul de luptă, și altele. Cu toate aceste eu așa țin, că nu se face bine politica „inter pocula” (strigări din partea Maghiarilor și a unor Români: De hogy nem! Miért nem?! Cum nu! De ce nu?!). Cel puțin aceasta e credința mea de astăzi și de acum. Pentru aceea ridic pocul meu pentru o vîrtute prea frumoasă și întocmai caracteristică la Român ca și la Maghiar, pentru ospitalitate, și ȳic: trăească domnii și frații Maghiari, cari ne-au onorat petrecerea cu prezența domniilor-sale și pre care noi îi cuprindem și îmbrățișăm cu ospitalitate românească!

Toastul domnului avocat Iuliu Coroianu:

Stimați oaspeți!

Au expirat 13 ani, de cînd s'a arangiat ultima petrecere românească în Cluj prin inteligența română din loc.

În acest interval petrecerile Românilor de aici, prin cari dau dovadă existenței și înaintării lor erau contopite cu petrecerile junimii universitare românesce de aici, care în fie-care din acești ani în scopul salutar al culturii sub numele societății „Iulia” se întrunia pe acest timp.

Împregiurările, ba soarta funestă, în care ne aflăm a adus cu sine disolvarea acestei societăți literare; însă inteligența română vine a da dovadă și cu această ocaziune, că nu numele sau titlul ba nici chiar statutele, sub cari se unesc fiii unei națiuni, ci scopul pentru care s'a întrunit este centrul aspirațiunilor, — și trebuie se recunoaștem, că la noi Românii acest centru este mai presus de toate „cultura” — pentru care ne luptăm, — dă dovadă cu această ocaziune, ca, cînd junimei române universitare îi este interzis a se întruni sub numele unui for al culturii, inteligența stă la locul seu.

Ca președintele comitetului arangiator al acestei petreceri, fie-mi permis în numele aceluia a da expresiune sincerii mele mulțumite prea onoratului public, care și după acele întîmplări din vara anului trecut cu abnegațiune încă a binevoit a ne onora cu prezența lui, și prin aceasta a ne încuraja în lupta noastră ȳilnică, care ȳintese spre binele și fericirea patriei noastre comune și spre realizarea intereselor juste și legale ale poporului român; ba a binevoit prin participarea lui a da o dovadă vîdită despre interesarea, cu care se poartă față de scopurile culturale, și de prezent față cu înaintarea culturii femeii românesce, spre care scop s'a arangiat petrecerea de astăzi.

Nu pot a nu-mi exprima bucuria, cînd vîd

că la acest scop, voind a contribui, s'au prezentat în mijlocul nostru și cîțiva membrii distinși ai societății maghiare, cum sînt onor. domni: Dr. Biró, procuror regesc; Hóry, președintele sedriei orfanale; Bonis, protonotar comitatens; Macskássy, jude orfan., cari prin participarea lor îmi lasă o rađă de speranță, că va veni timpul cînd se va realiza dorința ferbinte a mult prețuitului meu uncheaș dl Ladislau Vajda, care încă din tînețe lucră spre înfrățirea acestor două neamuri, altcum avisate la buna înțelegere reciprocă.

Eu ȳin la proverbiul latin „guta cavat lapidem, non vi, sed semper cadenda” și cred că dacă toți ori baremi cei mai mulți dintre frații Maghiari vor nîsul a ne cunoașce moravurile, datinele și aspirațiunile adevărate — cari mai bine se vor pută pe calea socialității — și dacă vor urmări exemplul stimăților nostri oaspeți maghiari de astăzi, onorînd convenirile noastre cu prezența lor, și cunoscîndu-ne, se vor deda a ne prețui, ba vor chiar conlucra contra torentului, care se vede a ne amenința existența națională chiar din partea lor, atunci mai lesne și mai curînd se va pută realiza această dorință, care trebuie se ne preocupe pre toți.

Mulțumind dară de nou tuturor oaspeților pentru participarea, cu care ne-a onorat și între acestia și dlor Maghiari prezenți, îmi ridic pocul în onoarea tuturor oaspeților nostri.

Correspondență particulară

a „Tribunei”.

Brașov, în 10 Februarie.

Se potrivește de minune ȳicerea la poporul nostru: „Cînd învață omul prea mult, își perde mintea”; ear' eu mai adaug, și cînd își perde mintea, face minuni. Minuni s'au întîmplat și pe la noi. Unii oameni, cari se vede au învîțat prea mult, ca s'e-și caute puțină distracție s'au pus pe minuni, și încă ce minuni . . . !

Vreau se le cetească și apoi se le înțeleagă tot publicul, căci în viața aceluiaș popor, ai cărui fii au cîntat cu tot-de-adsul se poată s'e-vîrși astfel de lucruri mari, se pare că ei voese ca aceste minuni, printre altele, s'e-î ridice, ca s'e-î poată judeca lumea, după însemnătatea lor; căci altcum nici nu se poate înțelege, spre ce scop au cîntat se le s'e-vîrșescă?!

Viața e o școală, și din viața celor mai cu praxă urmează, ca s'e învețe cei mai teoretici. Cei de felul celor dintăiu s'au produs în anul trecut excelent în Cluj, și vestea despre scenele minunate și atât de frumoase în veacul acesta s'a tot dus, s'a dus ca vîntul și a ajuns și pe la noi. Cestii din urmă s'au deprins mai întăiu singuri și apoi au pășit în public, ca s'e joace pe urma acelor. Acum se cade s'e judece lumea despre producțiune, ear' diletanții se fie înălțați, după succes și merit.

Cum s'au început și cum au decurs scenele, se lăum aminte!

Tragi-comedia se începe alaltă-ieri, Vineri, la șapte ore și anume: O haită de studenți dela gimnasiul maghiar de aci se preumbla pe „ȳirgul grăului” dăndu-și aerul lor obicnuit de acea,

ce sînt. Din întîmplare printre celalalt public, ce se preumbla, erau și studenți dela gimnasiul român.

Dar' veđi, doamne, cînd i-se nălucesce omului e rău. Maghiarii încep se strige: „vigyázz, habt Acht!” ba, ce e mai mult, merg și mai mult, merg și mai departe și în entusiasm lor mare, desigur amestecat cu frică, încep și cu alte bazaconii de cuvinte, încât 'mi-e greață de uriciunea lor ca s'e le scriu.

În zadar îi cînti surdului de jale! De geaba căutau studenții români s'e încungiure ori-ce scandal. Ei credeau că poate se vor potrivii la vorbă și lucrul se va încheia. Doi dintre ȳinșii abia schimbă cîteva vorbe cu doi dintre tîburători, ca s'e se înțeleagă frățesce, cînd eată, că apără pe arenă ca la comandă o nouă gloată de ai acestora ȳîrind după sine cîte o bătă strasnică. Și în modul acesta în loc ca s'e se poată înțelege la vorbă, larma devenia tot mai mare. Răsuna piața de numele de oláh etc; pe cînd insultații tăceau fără se le răspondă ceva, căci scii necăzul cel mai mare ce-l poți face dușmanului, e se nu mai stai cu el la vorbă.

Curînd însă focul cel prea mare de luptă al Ungurilor s'a mai potolit, îndată-ce din toate părțile au început se vină studenți români, cari se întorceau dela preumblare și, cari înțelegînd, cum stă lucrul, au alergat se vadă cum se va fîni acea strasnică tragi-comedie, ce era se se repețească în piața Brașovului după programul celei din Cluj cu o mică variantă. N'au reușit însă, căci au făcut ca șoarecele, nu încapă singur pe gaură și-și mai acată și un maiu de coadă.

E bine se ne lămurim, și nu pot înțelege, cum în grămada de studenți de catolici, cari erau gata de atac, se aflau cociși cu rude de ciubere, comii și șusteri.

Noroc, că a intervenit poliția, căci nu trebuie se uit, în orașul nostru la astfel de întîmplări polițistii își fac datoria? Nici nu e lucru de mirare, căci arena se afla tocmai înaintea nasului lor. O singură fluerătură și alergară polițistii din toate părțile, unii își legau atunci săbiile, — căci, se vede treaba, erau toți prin cetate, apoi de suburbe vai de lume.

Cămeșă-i mai aproape de piele. „Viteji” maghiari o tulără la fugă. Fuga-i rușinoasă, dar' și sănătoasă! Cînd sosiră polițistii cum ai bate în palme se făcură Maghiarii nevêduți, ear studenții români s'au pomenit numai ca din senin cu polițistii în mijlocul lor tocmai atunci, cînd doi dela Români se învoiau cu doi dela Maghiari ca s'e se împrăscie toți.

Studenții români deși pacinici cu totul, totuși trei dintre ei au fost duși la magistrat. Mulțimea studenților, striga în gura mare s'e-i sloboadă și vîdînd, ce nedreptate li se face, nu voră se depărteze; ci în masă compactă urmară după polițistii pînă la magistrat și aici așteptară pînă li se dede drumul celor prinși.

Maghiarii au cîntat cu lumina, ca s'e de ansă de ceartă, Maghiarii au început cearta și Maghiarii strigau în gura mare, fără se le răspondă Români, și tot „viteji” maghiari și fugiră; dar' așa-i asta, butea goală face larmă mare.

Pînă au fost eliberați studenții prinși, conscii de nevinovăția lor, aveau o răbdare adevărat românească, ear' din cei de afară unii căutau toate chipurile posibile, numai s'e-și vadă frații scăpați.

Eu cred, că polițistii încă sînt supuși legilor, și a se purta cu nisce tîneri nevinovați

asa de brutal, cum s'au purtat unii dintre ei, cere ca studenții s'e-și ceară satisfacție prin lege.

Cât despre domnii studenți maghiari, după cum am observat eu starea lucrului, nu cam miroasă pentru ȳinșii, și dacă ar încerca se se mai producă vreedată, frică 'mi-e se nu dee privilegiu la vr'un scandal mare.

S'ar pără o anecdotă, ceea-ce v_e scriu în punctul acesta, dar' ceea ce scriu, scriu tocmai așa precum s'a întîmplat; nu vreau se înegresc pe nimene, ci scriu ca publicul se tragă concluziunea.

Eată forma de anecdotă. Studenții își mărturisiau nevinovăția înaintea comisariului. Polițistii, cari reportară victoria se făliua deși eșiau din pepeni, cînd intră în ruptul capului un polițist și strigă: „o mulțime mare de oameni s'au adunat înaintea magistratului”, ceea-ce făcū pe caporalul se strige ca s'e-și pună baionetele sus și dacă nu s'ar împrăscia, atunci „durchstechen”. Și cînd colo ce se v_e v_e, tot numai cine a fost mai înaintea, adevă studenții.

Prinșii au fost îndată eliberați, căci d-l comisar Szabó, convingîndu-se despre nevinovăția lor precum și d-l căpitan Himesch, le-au dat drumul.

Nu numai atăta. Studenții români, ca nisce oameni de treabă și de socoteală, în ȳiua următoare povestiră toată întîmplarea d-lui director. Dînsul îndată încoînă printr'o hărtie direcțiunea dela catolici, ca s'e admonieze pe studenții, cari căutau cearta cu lumina și se nu se mai producă cu cuvinte, pe care nu le mai scriu de uriciunea lor. Și de aci a rezultat, după cum mărturisesc înșii studenții maghiari, că directorul a ris cu hărtia în mână în mijlocul lor. Închipuiți-v_e tablou! În urma, unei „admoniări” atât de strasnice se vedeau studenții maghiari, umblînd a seară cu bâte pe stradă. Aici ȳic și eu, că vremea va înv_eța pe cei ce nu au dascăli.

Poate, că această frumoasă tragi-comedie va sta în legătură cu un apel, în care se invită pe Duminecă la 10 oare toți cetățenii maghiari ai Brașovului pentru înființarea unei societăți de maghiarisare.

Ce va rupe această adunare, vom vedē!

Foarte indignat și mîhnit e publicul din Brașov, mai ales că se aude cumcă studenții maghiari mai fac și alte bazaconii noaptea pe strade.

Teate.

Cronică.

Dșoara Agata Băresescu și-a oferit concursul seu pentru două reprezentații teatrale date de „Armonia” din Cernăuți în localitățile societății „Armonia” otelul „Moldavie” în 21 și 22 l. c. n. Programul: Sămbătă în 21 Februarie n.: „După teatru”, comedie într'un act de Teodor V. Stefanelli și „Ninon”, comedie într'un act de P. A. Cercez. Duminecă în 22 Februarie n.: „Fanny”, comedie într'un act în versuri de Ascanio și „Nunta țerănească”, operetă într'un act de V. Alexandri. Orchestrul muziceii militare a regimentului inf. 41.

Alegeri dietale. În cercul electoral al Gherlei a fost ales de deputat dietal profesorul de universitate Dr. Anton Molnár, care reprezintă acest ȳere pentru a treia oară.

Senatul României a votat ieri proiectul pentru înființarea a trei ȳirguri de rimători.

Foița „Tribunei”.

Sciința ieftină.

Lipsa, 5/17 Februarie 1885.

Starea lucrurilor din Ungaria în timpurile din urmă a atras atențiunea presei străine, și în particular pre a celei germane, care a interpretat adese faptele petrecute în fericitul stat unguresc. Aceste interpretațiuni ale unei prese, care nu este cea ungurescă, ale unei prese juste, nu puteau rămâne fără răspuns din partea Ungurilor. Răspunsul trebuia se poarte vre-un semn de obiectivitate, de nepărtinire științifică, pentru-ca în urma lui Ungurii se se pară mai liniștiți cu conștiința în fața lumii străine. Deci dl Dr. Jekelfalussy, secretar ministerial unguresc la oficiul statistic, publică, pentru-ca se se scie urbi et orbi, în Petermanns Mittheilungen, caietul II pre 1885, un articol intitulat „Starea naționalităților în Ungaria”, pre care 'l-a însoțit și de o chartă etnografică a ei.

D-sa își începe articolul ȳicînd, că este însemnat principiul naționalităților, care în timpurile mai nouă a luat în Eurapa o mare dezvoltare, ajugînd pe deoparte a forma puternice unități, în anume locuri însă, prin negarea ori-cărui principiu de stat împiedecă liniștită dezvoltare a cetățenilor. Și pentru a arăta întru cît în Ungaria „naționalitățile”, cum îi place autorului a numi pre nemaghiari spre deosebire de Maghiari, cari singuri pot forma o națiune, au drept și pot a face, nu ȳic cea de întăiu, dar' cea de-a

doua, a publicat o dare de seamă a recensimentului făcut în 1880.

În treacăt a amintit de precedentele recensimente făcute nu pe base serioase, căci nici nu s'au arătat favorabile Maghiarilor, ci din contră 'i-au nedreptățit; al lui Keleti este cu drept fals, căci a luat de basă numărul copiilor următori la scoale și dela el s'a dedus numărul populațiunii. Cât de drept trebuie se fie fost cu Români, cari chiar acum sînt în multe locuri fără scoale?!

În urmă începe a face o schiță istorică a popoarelor locuitoare în Ungaria, cu care privilegiu nu uită a aminti definițiunea baronului Eötvös: „naționalitatea este un lucru de sentiment”, definițiunea, care de sigur n'ar fi putut lipsi din o lucrare de felul acesteia.

Maghiarii, spune „d. statistic”, sînt cei mai vechi locuitori ai țerii unguresce; căci ei, deși nu din o aceeași familie, venind pe la 880, în pămîntul ce ocupă, au găsit numai foarte puține resturi de alte popoare pe cari le-au absorbit. Cu aceasta lasă cu plăcere nitării luptele, pe cari ducii români ca Gelii și Mariot vreme lungă le-au purtat cu succesorii lui Arpad. Sașii au venit cu mult mai tîrdui, ceea-ce nici ei nu tăgăduesc. Lor binevoese „d. statistic” a le acorda se fie, după Maghiari bine înțeles, primii amintiți, ca unii ce au întemeiat sate și orașe dezvoltînd comerțul și fundînd, ei Sașii, mai multe familii nobile maghiare!

Serbii sînt cei veniți mai în urmă, asemenea și Slovaci. Este adevărat că existența

lor în Ungaria este nouă si data venirii lor se poate determina exact. Rutenii sînt cam pe aceeași treaptă cu mai sus amintiții. De Români în fine se ocupă la urma tuturor. De ei spune numai că au venit în urma Sașilor, prin domnia regelui Andreiu II (1205—1236) și că încet și fără șgomot s'au întins ca păstori prin locurile lor; însă, adauge dl statistic cu mare grațiositate și fineță (!): ei n'au avut nici o însemnătate! Totdeauna mai tîrdui! E de neînțeles, cum un popor, care este cît jumătate Ungurii cu Jidani și ȳiganii lor la un loc, cum a venit încet, fără șgomot și s'a întins așa departe în nisce locuri ce erau mai toate ocupate; cum Germanii, veniți după autorul nostru mai înaintea Românilor, n'au ocupat ei locurile din câmpii, pe cari le ȳin Români, ci au mers mai departe în munți și apar numai ca mici insule ici și colo, pe cînd Românii formează massă compactă.

Numărul Românilor din țerile coroanei unguresce este, după onor. secretar ministerial, de 2.400.000, de al cărui adevăr ne îndoim foarte, al Ungurilor este de 6.400.000, în care cu deosebire n'avem încredere. Deși ne spune dl statistic, că limba a fost luată ca mijloc de recunoașcere a naționalității, noi ne îndoim foarte de veracitatea cifrelor ce le dă statistica ungurescă. Căci dacă pe toată ȳiua toți Ungurii, uitându-se la cifrele ce reprezintă ființa lor, strigă în gura mare, că trebuie se se facă Unguri și din petri, cu atât mai mult s'au putut folosi de ocaziunea, cînd au putut s'e-și sporească numărul cu oameni, nu cu pietri. Deosebirea este că nu 'i-au făcut

Unguri în realitate, ci numai pre hărtie, și dela aceasta este departe pînă la adevăr. Și cine dintre nemaghiari ar scii și ar pută reclama, cumcă a fost trecut în tabelele statistice de Neamț ori Sêrb? Neamul unguresc însă se poate fîli că a avut un nou Deucalion, care prin condeiu 'i-a mai sporit numărul pe hărtie.

Domnul Dr. de Jekelfalussy are în articolul seu o tendență vîdită de a scufunda pre Români, cari în statul unguresc alcătuiesc poporul cel mai plin de viață, acel ce are dintre nemaghiari cea mai mare greutate. Ce iubileu pentru Maghiari cînd acest popor ar apune! Dar' nimicirea lui, ori pre hărtie de s'ar încerca, ori prin alte mijloace, este o imposibilitate.

Venind la numărul Ungurilor, care este dat ca fiind acum de 6.400.000, ne este tare bătător la ochi cum s'a sporit așa de mult, cînd în anii trecuți, numai cu puțin era superior cifrei de 5 milioane. Mai departe vedem că în Ungaria nu sînt Jidani, — așa reese din datele statistice amintite. Un om mai puțin cunoscător al Ungurilor ar ȳice, vîdînd aceasta: Fericită țeară este Ungaria, căci n'are nici un pericunat! Antisemitismul unguresc însă îi scoate la lumină. Ce desilusiune! Însă unde se fie clasați Jidanii de nu la Unguri, cari se laudă pe toate tonurile că 'i-au asimilat, dacă aceia au adoptat limba și manierele unguresce. Oameni din acel popor, detestat de Germani și desprețuit de Francezi și Englezi sînt aceia, cari au sporit numărul Ungurilor!

Dl Jekelfalussy, voind se arunce un vîl de

Carantinele din Fiume pentru proveniențele din Marea-mediterană și India au fost ridicate.

*

Din Croația. Toți deputați Croației, aleși pentru dieta comună, au plecat Sâmbătă către Budapesta. Se crede cu siguranță, că toți vor vota cu guvernul în cesiunea reformei casei de sus. — Agitațiunea pentru alegerile suplimentare, ce au să se facă în Martie, s'a început deja. Starcevicianii sînt foarte încreduți.

*

Balul de curte din București după cum comunică „Românul” se va ține la 28 Februarie. Se asigură că M. S. Regina României și-ar fi exprimat dorința ca doamnele să se prezenteze în costum național.

*

Societatea geografică română a ținut în zilele de 10 și 11 Februarie, la 8 oare seara ședințele adunării generale, care au fost presidate de însuși M. S. Regele României.

*

Guvernul României a numit o comisiune ca să examineze proiectele nouă relativ la rescumpărarea liniei Leopold-Cernăuți.

*

Măsuri contra pelagrei. Consiliul medical superior al României a hotărât să ceară înființarea unor cuptoare, ca acele ce se obișnuiesc în Italia de nord, pentru prăjirea porumbului ce nu s'a copt bine. Să știe că boala numită pelagra provine din cauza porumbului muced și stricat.

Ministerul de interne a autorizat consiliile județene, convocate în sesiune extraordinară, să deliberaze asupra mijloacelor pentru înființarea acestor cuptoare.

*

„**Tipografia**” este numele unui nou ziar apărut în București, care își propune să apere interesele generale tipografice.

*

Congres tipografic în România. „Tipografia” dă următoarea știre: Din inițiativa câtorva din patronii de tipografii din districte s'a decis a se ține un congres tipografic al patronilor. Ni se spune, că el va avea loc la București în curând. Ziua și locul întrunirii nu le cunoaștem încă.

*

Papa Leo XIII a primit la 20 l. c. n. din incidentul zilei alegerii sale de Pontifice felicitările cardinalilor, arhiepiscopilor și episcopilor, ce se aflau în Roma. Cu cardinalii Hergenröther și Pitra a vorbit Papa despre diferite manuscrise din biblioteca vaticană. — Tot cu ocaziunea acestei zile a primit și o mulțime de telegrame din toate părțile lumii.

*

Din Franța. În senat și camera preșidenții au dat expresiuni admirației și mulțumitei terții pentru ținuta armatei și a marimei din Tonking. — Camera a primit cu 239 contra 216 propunerea deputatului Spuller de a pune la dezbateri din nou proiectul scrutinului pe liste îndată după desbaterea tarifei vamale.

*

Anglia și războiul din Sudan. Nunțurile reginei despre starea armatei din Sudan au sosit în ambele camere. Regina Victoria a ordonat ca soldații, cari între împregiurări normale

ar fi avut să treacă în rezervă, să rămână sub steag și să se convoace miliția. Discuțiunea asupra scirilor sosite se va face în casa de jos în 2 Martie, ear' propunerea de blam astăzi.

*

Greva de diaristi în Londra. În parlamentul englez s'a fost hotărât ca corespondenții străini să nu se admită în parlament decât pe galerie. Raportorii diarelor engleze au protestat, guvernul și-a retras ordinul și greva a rămas.

Paris, București, Plevna Chartum.

De obicei, Francezii nu călătoresc mult; când însă unii dintrînși se hotărăsesc să iee lumea în cap spre soare răsare sau spre soare apune, apoi să te țină atât la lungimea călătoriei, cât și la isprăvile ce face „Franțozul” pe acolo pe unde conăcesce.

Printre Francezii, călătorii năzdrăvani, se va înregistra de aci înainte în fruntea și înaintea multora, diaristul Olivier Pain, ați ministrul afacerilor străine ale Mahdiului, consilierul intim al acestuia; fost comunist, fost secretar de stat al afacerilor străine în comuna Parisului; fost deportat în Noua-Caledonia; fost supus elvețian; prieten al lui Rochefort și al lui Osman-Pașa; musteriu al cofetăriei Capșa din București și al cafelei din colțul stradei București dela Turnu-Măgurele de unde data imperturbabil corespondențele din Plevna; prinsoner în Rusia, condamnat la moarte și scăpat de împăratul Alexandru II; diarist în Paris, și în fine ex-corespondent al ziarului „Le Figaro” din Paris, înainte de a se sui pe treapta onorurilor africane. Am uitat un titlu: e părinte de familie cu trei copii, pe care îi iubesc la nebunie . . . de departe, și cari sînt la Paris.

Acesta e Olivier Pain, care furios pe Englezi din cauza miserilor ce-i făcuseră vara trecută, când plecă din Cairo spre Chartum, voiesce acum să-și răsbune, și reușește mai mult decât ar fi cutezat el însuși să dorească sau se viseze.

Ministru al afacerilor străine și consilier intim al Mahdiului!!

Încă o treaptă, și Olivier Pain se face Mahdiu, un fel de Mahomet venind să predice voinele lui Dumnezeu (în care Pain trebuie să creadă adînc topenia! Cei cari l-au vădut și cunoscut în București și-l închipuiesc cu greutate, pe desperatul de Pain, psalmodiind pe nemăncate cuvintele Coranului fanaticilor Sudaniani.

Și adevărat de ce nu?

Oare Teodoros, băiatul lui Grigore ȧșlicar din casa căminarului Tache Ghica, și al Sofanei, jupâneasa din casa cocoanei Luxandra Cămpineanu, n'a ajuns domn și împărat al Abisiniei? Oare, după cum spune principele Ioan Ghica în scrisorile sale, acest strengar al Bucurescilor și în urmă îngrijitor harnic al moșiei Secara, Peatra, Voevoda și Lisa din Teleorman, nu deveni în urmă puternicul Negus (rege) al Abisiniei, care scria în 1862 reginei Victoria o scrisoare cu formulele vechilor boieri și neguțatori români: „Mai înainte cercetez despre scumpia domniilor-voastre sănătate ca aflându-se pe deplin foarte să mă bucur, că și noi din mila pronoiei (cei bătrâni cetii, ȧic acum: prea înaltul creator) sîntem sănătoși . . . ?

Întru nimic pe Maghiari, precum nu măresce pe un pitic o posghiță de ceapă pusă sub călcăiu.

Comparând numărul Maghiarilor cu fie-care din celelalte popoare, dl Jekelfalussy are aerul de a ȧice: Ei, ce vreți, cine are dreptul să domnească în Ungaria; au drept popoarele să se plângă contra noastră?

Un lucru însă este la mijloc, fie-care din aceste popoare formează în locurile lor masse compacte, sînt acasă la ele și trebuie să rămână acolo. Ele nu contestă Ungurilor dreptul de a se așeza și ei în casa lor.

Privind la charta etnografică a Ungariei, o asemănare îmi vine în gând, acele popoare ce locuiesc în țările așa ȧise ale coroanei unguresci, seamănă cu nisce proprietari de moșii ce locuiesc în o strînsă vecinătate. Moșile nu sînt egale, însă proprietarii lor sînt nevoiați a se apăra contra vecinilor, cari adese au cercat să-și fure, și totdeauna privesc cu rîvnă la bunurile lor. Proprietarii totdeauna s'au luptat, când a fost de lipsă, și deși unii cu mai mare vitejie ca alții, dar' în fine s'au luptat. N'ar deveni ridicol proprietarul cel cu moșia mai mare, dacă ar pretinde dela ceilalți, ca ei să nu-și aprindă luleaua, — eu nu sînt fumător — decât când el le va da chibrituri, și să prîndească numai, după-ce domnia-sa ar fi tras un somn de câteva oare după prînd?

A bon entendeur salut!

Eată impresiunea, ce 'mi-a lăsat articolul dlui Dr. de Jekelfalussy.

G. O.

Prin urmare, pentru ce Olivier Pain nu va pute, tot în partea locului, să ajungă Mahdiu, dacă nu Negus? De vreme-ce Tudorache sau Teodoros, înfîgîndu-și zdrăven mîinile în pîr-norocului, s'a ridicat pînă pe treptele suverane, de ce să nu poată și Olivier Pain, care — „Le Figaro” o spune — a făcut de atâte ori pe dracul ghem, să bage în capul Sudanianilor că el știe și se pricepe și mai bine decât actualul Mahdiu să-și vire degetele în ochii Providenții mahometane, pentru a le spune cele ce se petrec într'însa, cu privire la fericirea deplină a Mahometanilor?

Amicii lui Pain din Paris și cunoscuții sei din România (cărora, nu e vorbă, Excelența Sa africană, ministrul actual al Mahdiului, li-a lăsat pipărate amintiri) așteaptă cu nerăbdare telegrama, care le va spune, că Olivier Pain e Mahdiu al Sudanului, reformator al Africii, și alte multe titluri ce Pain nu va uita să-și adauge, când va scrie reginei-împărătese Victoria și-i va vesti suirea sa pe cămila sîntă a Mahdiului, adevărat pe tronul Sudanului.

Norocul e orb; Tudorache — regele Abisiniei — care cunoscuse pe de rost formulele și dictoanele Bucurescene, și-a fi ȧis adese-ori că norocul în multe rînduri „cînd te apucă, mult te ține”. Pain împărțesece aȧi zdrăven aceeași credință.

Însă!! . .

E un însă, care poate schimba fața lucrurilor și da de-a-tumba pe ministrul actual al Mahdiului. Adevărat?! Vreo ită constituțională, care s'a încurcat? vreo vijeliă parlamentară, provocată de o majoritate indocilă? — A! nu; în Africa nu sînt asemenea încurcături; lucrurile merg mai îbrîșim, decât ori și unde. Acel însă se referă la un compatriot al lui Pain, care e ca un fel de ministru de finanțe și de răzbel al Mahdiului, căpitanul Vêret.

Aci e aci! Dacă proverbul „corb la corb nu-și scoate ochii” e adevărat în alte împregiurări, apoi cînd e vorba de doi pișcheri într'o ceată de nătîngi, pișcherii se mînăncă de zor, și-și scot ochii cu înfocată plăcere.

Exemplele sînt multe și tipice în această privință. Două numai, care ne privesc: dacă Ahmet-Pașa, adevărat Francezul comite de Bonneval în 1748, și d. de Valcroissant în 1771 nu aveau pe lîngă ei și în contra lor compatrioți, de sigur și cel dintăiu și cel de al doilea devenia . . . ghiciți ce? Nici mai mult, nici mai puțin, decât domni ai Terii-Românești. Nu invent; documentele sînt de față și spun întocmai cele ce scriesem mai sus. D. de Bonneval și d. de Valcroissant erau în secolul trecut ceea-ce fu Tudorache, băiatul lui Grigore ȧșlicarul dela Gherghani, și ceea-ce este Olivier Pain, diaristul Parisian; aventurieri de mîna înainte, care își ȧic cînd sînt învîțați ca Pain: „Aut Caesar, aut nihil”, sau cînd sînt cam necetici ca Teodoros: „Ori Ștan, ori căpitan”; și pe urmă dau razna cu ochii închiși (vorba vine așa, căci în realitate îi fac în patru, în 8, în 48), unde va eși seese!

Es regi, Mahdi, Negus, împărați!

„Românul”.

Gion.

Mulțumită publică. *)

La balul arangiat în 7 Februarie a. c. n. în favorul reuniunii femeilor române din Abrud și giur pentru înființarea unei scoale române de fetețe au contribuit următorii:

Ioan Gall 3 fl.; Alexandru Filip 5 fl.; Alexandru Danciu 5 fl.; Ioan Tîrnăvean 2 fl.; Romul Furduiu 2 fl.; Nicolau Fugata 2 fl.; Dionisiu Bălosu 3 fl.; Iulia Vasii 5 fl.; Nicolau Șoica 5 fl.; Silviu Lazar 1 fl.; Kagerbauer Albert 1 fl.; Petru Chendi 2 fl.; Roth Ferencz 2 fl.; Marton Perzian 2 fl.; Aron Cioran 1 fl.; Maria Mladin 1 fl.; Elena Ludvig 1 fl.; Petru Corpade 1 fl.; Solomon Coroiu 1 fl.; George Schmidt 1 fl.; Iosif Csucs 1 fl.; Kovats Sandor 1 fl.; Ludvig Raczkövi 1 fl.; Ioan Todescu 1 fl.; Iosif Ekker 1 fl.; Nicolau Almășan 1 fl.; Roman George 2 fl.; Absolon Faur 2 fl.; Szabó Dénes 1 fl.; Krisaj Karoly 1 fl.; Cech Vilhelm 2 fl.; Teofil Gerasim 2 fl.; Petru Fizesan 2 fl.; Iozsef Vancza 1 fl.; Nicolau Mestecan 2 fl.; Simeon Popescu 1 fl.; George Cobori 1 fl.; Elena Cobori 1 fl.; George Danciu 2 fl.; Nicolau Lobont 2 fl.; Alexandru Drumariu 2 fl.; Reinhard Glücsel 1 fl.; Ioan Birău 2 fl.; Marta Pasca 2 fl.; Nicolau Șerban 2 fl.; Simeon Brascovita 1 fl.; George Anca 2 fl.; Iuliu Măț 1 fl.; George Balomiri 1 fl.; Romul Șilut 1 fl.; D-tor Nagy Karoly 2 fl.; Pălfx Ioska 2 fl.; Iosif Crișan 2 fl.; George Șilut 1 fl.; Képes Kálmán 1 fl.; Képes Laczi 3 fl.; Elena Șilut 1 fl.; Képes Balta 2 fl.; Pavel Stoica 2 fl.; Ioan Vișa 2 fl.; Alexandru Danciu, morar 2 fl.; Képes Albert 3 fl.; Kővari Iosif 2 fl.; Grigoriu Suciu 2 fl.; Dionisiu Adamoviciu 2 fl.; Ioan Iancu 2 fl.; Nicolau Adamoviciu 2 fl.; Simeon Caian 2 fl.; George Ivașcu 2 fl.; Szűcs Alberth 1 fl.; Lanes Iurchescu 2 fl.; Vilma Crișan 1 fl.; Ioan Cioica 2 fl.; Schreiber Emilia 1 fl.; Rosalia Pop 1 fl.; Iosif Draia 2 fl.; Tomuș Vilma 2 fl.; Alexandru Mladin 1 fl.; Ioan Pasca

1 fl.; Ioan Mladin 1 fl.; Vasiliu Groza 1 fl.; Elisaveta Deoanca 1 fl.; Elena Felea 2 fl.; George Hendrea 1 fl.; Dobrony Béla 1 fl.; Ioan Ciura 1 fl.; Nicolau Opreș 2 fl.; George Crișan 1 fl.; Dionisiu Ieflean 2 fl.; Stoff Ianos 1 fl.; Terențiu Iurchescu 2 fl.; George Mirza 1 fl.; Teodor Văta 1 fl.; Emil Popp 2 fl.; Keller Jozsef 3 fl.; Gönczi Sándor 2 fl.; Alexandru Tobias 1 fl.; Képes Ferencz 2 fl.; Alexandru Ciura 2 fl.; Nicolau Opreș 1 fl.; Iosif Knoblok 3 fl.; Alexandru Danciu, preot 2 fl.; Ioan Ciora 1 fl.; Maria Marcu 1 fl.; Iulia Rus 1 fl.; Ioan Fer 1 fl.; Andreiu Oprea, preot în Mușca 2 fl.; Moise Laslău, preot în Feneș 1 fl.; Nicolau Cristea, preot în V. Bulzii 1 fl.; Alexandru Sava, învăț. în B. Poeni 1 fl.; Nicolae Jurca 1 fl.; Simeon Lup 1 fl.; Tăndran Nicolae 1 fl.; Ana Morariu 1 fl.; Cineva 2 fl.; Nicolau Drumariu 2 fl.

Suma înratelor e de 194 fl., din care subtrăgînd suma eșitelor (speselor) de 80 fl. 13 cr., rezultă un venit curat de 113 fl. 87 cr.

Deci avînd în vedere, că toate întreprinderile reuniunii de soiul acesta au fost întimpinate cu un zel și bunăvoință deosebită mai de întreg publicul nostru din loc și giur, — ceea-ce îi servește numai spre onoare, — rugăm pe toți acești on. d-ni și stimate d-ne a primi sincera și călduroasa noastră mulțumită și recunoștință pentru binevoitorul sprijin moral și material, ce ni l-au dat și cu aceasta ocaziune spre a ne asigura vaȧa reuniunii noastre și spre a ajunge cât mai curînd scopul dorit de toți.

Abrud, 8/20 Februarie 1885.

Anna Gall m. p. Alexandru Ciura m. p.
președintă. secretar.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI”.

Budapesta, 23 Februarie n. Gen-darmul Stefan Lakatos, condamnat la moarte prin streang pentru omorîrea superiorului seu, a comandantului de post Francisc Treitler, a fost executat astăzi dimineață. — Procesul de presă al societății de asigurațiune „Azienda” în contra foii săptămânale „Cyankali” pentru calumnie s'a început aȧi înaintea curții cu jurați de aici. Ca acușați se presentă Charlota Schiff care se greează ca jurnalist, apoi Mauriciu Fischer, redactorul foii „Cyankali”, ear' ca acusatori reprezentanții dela „Azienda” Alexie Thály și Ignatie Lichtenberger. Sînt chemați o sută cinci-deci și cinci de martori. Procesul va ține probabil pînă mîne.

Casa deputaților. Continuându-se desbaterea asupra reformei casei magnaților Onody pledează pentru soluțiunea antisemiților. Szilágyi susține soluțiunea sa accentuînd, că proiectul guvernului nu corespunde atributelor democrației, care din cînd în cînd respinsă de diferite fluctuațiuni totuși în sfîrșit rămîne învingătoare. După enunțațiunea finală a ministrului-president. Tisza proiectul de lege asupra reformei casei magnaților s'a primit prin votare nominală cu 233 în contra 157 voturi drept basă pentru desbaterea specială. Toate propunerile contrare au fost respinse.

Verșet, 23 Februarie n. Primirea comitei suprem Nicolits a fost foarte strălucită. Stradele și o mulțime de căsi private au fost ornate sîrbătorește. După liturgie s'a ținut congregația orașului Verșet, unde comitele suprem a depus jurămîntul, apoi a urmat un banchet.

Timișoara, 23 Februarie n. În comuna Györök ieri dimineață în revêrsatul ȧilii țeranii Români au spart casa comunală și au omorît prin lovituri de sêcure pe notarul comunal Bărbosu. Omorul se ȧice că a fost comis din răzbunare. Făptuitorii care au jefuit și casa comunală au fost arestați.

Director: **Ioan Slavici.**

Redactor responsabil: **Cornel Pop Păcurar.**

*) Celelalte diare române încă sînt rugate a publica această dare de seamă și mulțumită publică.

Extrase din foaia oficială.

Licitațiuni:

— În 26 Martie a. c. realitățile lui Simon Stoianovici, în localul tribunalului din Lugoj.
— În 7 Martie a. c. imobilele lui Iosif Drascovici, la judecătoria cercnală din Ilia-Murășană.
— În 16 Martie a. c. realitățile lui Adalbert Guttmann, la tribunalul reg. din Oradea-mare.
— Tribunalul din Timișoara anunță licitațiunea imobilelor lui Simeon Vezure în comuna Parăz (com. Timișorei) pe 13 Martie a. c.

Edicte:

— Din partea tribunalului din Turda se provoacă toți aceia, cari au oare-cari drepturi de pretensiune la averea repositului Mihail Ioja din Sân-Mihail-superior, a se însinua în 45 de zile la tribunalul din Turda.
— Din partea tribunalului din Arad se provoacă toți aceia, cari au oare-cari drepturi de pretensiune la averea imobilă a lui Teodor Cadar, a se însinua în 45 de zile la tribunalul de aci.
— Din partea judecătoriei cerc. reg. din Satulung se provoacă ereții după Maria Mircan (moartă în Türkös), a se înfișa în 45 de zile.
— Din partea tribunalului din Timișoara se provoacă toți aceia, cari au oare-cari drepturi de pretensiune la averea lui Dumitra Bazoșan, a se însinua în 45 de zile la tribunalul de aci.
— Din partea tribunalului din Arad se proveacă toți aceia, cari au drepturi de pretensiuni la averea imobilă a lui Andrei Zankl, a se însinua în 45 de zile la trib. de aci.

Concure:

— Un post de practicant de drepturi la judecătoria cerc. din Gherla, a se trimite concursul în 4 săptămâni la prezidiul tribunalului din Dej.
— Un post de sub-jude reg. la judecătoria cerc. reg. din Timișoara, a se trimite concursul în 4 săptămâni la prezidiul tribunalului de aci.
— Un post de practicant de drepturi și altul de sub-jude reg. la judecătoria cerc. din Sighișoara, a se trimite concursul în 4 săptămâni la prezidiul tribunalului din Elisabetopol.
— Un post de practicant de drepturi la judecătoria cercnală din Beiuș, a se trimite concursul în 4 săptămâni la prezidiul tribunalului din Oradea-mare.

Bibliografie.

„Școala Practică.“ Numărul 9 și 10 pro Decembrie 1884 și Ianuarie 1885 conține: Cestiuni scolare. Răspuns la „Reflexiunile“ învățătorilor dela școala normală din Năsăud, publicate în „Tribuna“ Nrii. 153—171. —

După examenele de vară: IX. Întocmirea examenelor (fine). — Din calculul elementar. Lecțiune executată în chip monografic, pe baza figurilor numerale. Numărul 4. — Graficul. Lecțiune practică din mineralogie, pentru clasele de mijloc ale școlii populare. — Raportul ministrului unguresc de instrucțiune asupra școlilor. — Protocolul adunării generale al Reuniunii Mariane (continuare). — Cea mai jună poetă română. — Varietăți. — Bibliografie.

„Familia.“ Ese în fie-care Duminecă. Oradea-mare, 10/22 Februarie 1885. Anul XXI. Nr. 6. Sumar: La despărțire (sonet), de Ioan N. Roman. — Datoria de onoare. Novelă (încheiere), de Iosif Vulcan. — Rugăți-vă pentru mine (poesie după Millevoye), de B. V. Gheorghian. — Spânzul (din botanica populară română), de S. Fl. Marian. — Micuța pe gânduri (ilustrațiune). — Copila și gâștele (ilustrațiune). — Bibliografie, de I. Lăzăriciu. — Alienațiunea mintală în operele lui Shakespeare. Hamlet și Regele Lear, de Dr. Șutzu. — Doine și hore populare (din giurul Năsădului), culese de Iuliu Bugnariu. — Salon: Balul costumat din Lugoj, Borgovanul. — Literatură și arte. — Teatru și muzică. — Ce e nou? — Leogotriș, de Marioara Cornea. — Posta redacțiunii. — Călimarul săptămânii.

Sciri economice.

Starea sămănăturilor. După rapoartele oficiale sosite până acum la ministerul de economie, industrie și comerț, starea sămănăturilor pe la jumătatea primă a lunii Februarie s'a putut numi în general îndulitoare, și deși mai în toată țeara timp îndelungat au rămas fără pături de zăpadă, înghețurile de noapte până acum puține daune li-au cauzat, și dacă au și cauzat daună, aceasta numai rapieți 'i-a putut strica. Temperatura cu deosebire ziua e foarte domoală, această împregiurare grăbesce muncirile de primăvară, care ici-colea s'au și început. Din cauza puținului nutreț, ce e drept, sunt dese plângeri, dar' nu sunt mai dese ca într'alți ani. Starea sănătății animalelor domestice e îndulitoare, deși oile și vitele cornute sufer de boale mai mici epidemice.

Piața din Brașov, 20 Februarie. Grâul hectolitra fl. 5.80 grân mestecat fl. 3.70, sēcara fl. 3.60, orș fl. 3.50, ovės fl. 2.20, cucuruzul fl. 2.80, mālailu fl. 4.30, mazerea fl. 6.—, linte fl. 5.60, fasolea fl. 4.—, crumpenele fl. 1.—, carnea de vită p. kilo 44 cr., carnea de porc 48 cr., carnea de berbec 24 cr.

Piața din Făgăraș, 20 Februarie. Grâu frumos hectolitra fl. 6.— până fl. 7.—; grâu mestecat fl. 5.— până fl. 6.—; sēcara fl. 3.20 până fl. 3.50; cucuruzul fl. 3.— fl. 3.25; ovėsul fl. 2.20 până fl. 2.40; sēmēța de

cānepă fl. 5.— până fl. 6.—; sēmēța de in fl. 10.— până fl. 11.—; fasolea fl. 4.— până fl. 5.—; mazerea fl. 7.— până fl. 8.—; linte fl. 8.— până fl. 9.—; crumpenele fl. 1.20 până fl. 2.—; mālailu fl. 9.— până fl. 10.—; sēu brut 100 chile fl. 40.— până fl. 42.—; unsorea de porc 58—68, slānina 60—80; cānepă fl. 30.— până 36.— Un chilo carne de porc 44 cr.; carne de vită 42 cr.; carne de vițel 36 cr.; carne de mel — cr.; ouș 8 cu 10 cr.; chim fl. 12.— până fl. 15.—; lumini turnate de sēu 58 cr. până — cr.

LOTERIE.

Tragerea din 21 Februarie st. n.

Timișoara: 21 56 80 87 43.
Viena: 90 28 37 86 25.

Cursul la bursa de mărfuri în Budapesta
dela 21 Februarie st. n.

Grâu (din Banat): 72—75 Kilo fl. 8.20 până 8.60 76—81 Kilo fl. — până —, (lângă Tisza) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. 8.25 până 8.75, (de Pect) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. 8.15 până 8.65, (de Alba-Regală) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. 8.15 până 8.65, (de Bacsk) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. — până —, (din Ungaria de nord) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. 7.90 până 8.40.
Sēcara (ungurescă) 70—72 Kilo fl. 7.— până 7.30.
Orș (nutreț): 60—62 Kilo fl. 6.50 până 6.85; (de berărie) 62—64 Kilo fl. 7.— până 9.60.
Ovės (unguresc) 37—40 Kilo fl. 6.75 până 7.—.
Cucuruz (de Banat): dela fl. 5.65 până 5.75; de alt soi fl. 5.55 până 5.60.
Rapița fl. 11.50 până 12.75; de Banat fl. 11.25 până 12.—.
Mālailu (unguresc): fl. 5.80 până 6.25.

Timpul de furnisare.

Grâu (primăvară) 75 Kilo fl. 8.23 până 8.24 (per Septembrie—Octombrie) Kilo fl. 8.78 până 8.79.
Sēcara (primăvară) — Kilo fl. 5.76 până 5.78
Cucuruzul (Maiu—Iunie) fl. 5.76 până 5.77.
Rapița (August—Septembrie) fl. 12.5/8 până 12.9/8.
Spirt (brut) 100 L. fl. 26.50 până 27.—.

Bursa de București.

Cota oficială dela 21 Februarie st. n. 1885.

Renta amort. (5%)	Cump.	93.1/2	vënd.	94.—
— Rur. conv. (6%)	—	89.—	—	90.—
Act. de asig. Dacia-Rom.	—	282.—	—	289.—
Banca națională a României	—	1180.—	—	1214.—
Impr. oraș. București	—	28.—	—	32.—
Credit mob. rom.	—	193.—	—	—
Act. de asig. Națională	—	200.—	—	205.—
Serisuri fonciare urbane (5%)	—	83.1/2	—	84.—
Societ. const.	—	225.—	—	236.—
Schimă 4 luni	—	—	—	30.—
Aur.	—	12.1/4	—	12.3/4

Bursa de Budapesta

din 21 Februarie st. n. 1885.

Renta de aur ung. 6%	—
„ „ „ 4%	98.60
„ „ „ 5%	94.15
Imprumutul căilor ferate ung.	147.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	99.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. 2-a (emisiune)	121.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. 3-a (emisiune)	108.50
Bonuri rurale ung.	102.50
„ „ „ cu cl. de sortare	102.25
„ „ „ bănățene-timișene	102.—
„ „ „ cu cl. de sortare	101.50
„ „ „ transilvane	102.25
„ „ „ croato-slavone	101.50
Despăgubire pentru dițina ung. de vin	98.75
Imprumut cu premiu ung.	118.50
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	118.50
Renta de hârtie austriacă	83.50
„ „ „ argint austriacă	84.—
„ „ „ aur austriacă	106.75
Losurile austr. din 1860	137.50
Acțiunile băncii austro-ungare	865.—
„ „ „ de credit ung.	315.—
„ „ „ austr.	305.—
Argintul	—
Scrisuri fonciari a le institut. de cred. și ec. „Albina“	101.—
Galbeni împărătesci	5.79
Napoleon-d'ori	9.78
Mărci 100 imp. germane	60.25
Londra 10 Livres sterlinge	124.20

Bursa de Viena

din 21 Februarie st. n. 1885.

Rentă de aur ung. 6%	—
„ „ „ 4%	98.55
„ „ „ 5%	94.15
Imprumutul căilor ferate ung.	147.40
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	99.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. 2-a (emisiune)	121.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	108.80
Bonuri rurale ung.	102.80
„ „ „ cu cl. de sortare	102.50
„ „ „ bănățene-timișene	102.—
„ „ „ cu cl. de sortare	102.—
„ „ „ transilvane	102.25
„ „ „ croato-slavone	102.—
Despăgubire pentru dițina ung. de vin	—
Imprumut cu premiu ung.	118.70
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	118.80
Rentă de hârtie austriacă	83.65
„ „ „ argint austriacă	84.05
„ „ „ aur austriacă	107.25
Losurile austr. din 1860	138.—
Acțiunile băncii austro-ungare	866.—
„ „ „ de credit ung.	315.75
„ „ „ austr.	305.—
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.81
Napoleon-d'ori	9.80 1/2
Mărci 100 imp. germane	60.50
Londra 10 Livres sterlinge	124.25

Publicațiunile „CANCELARIEI NEGRUȚIU“ în Gherla — Sz.-Ujvár. — Transilvania.

Opuri din edițiune proprie:

„Amicul Familiei“. Diar beletristic și enciclopedic-literar cu ilustrațiuni. Va apăre în 1/13 și 15/27 di a lunii în numeri câte de 1 1/2—2 1/2 coale cu ilustrațiuni frumoase; și va publica articoli sociali, poezii, novele, piese teatrale, romanuri ș. a., — mai departe va tracta cestiuni literare și științifice, cu reflexiune la cerințele vieții practice; va petrece cu atențiune viața socială a Românilor de pretutindenea și a celorlalte populațiuni din patrie și străinătate; și prin umor dulce și satiră aleasă va nislă a face câte o oară plăcută familiei strivită de grijile vieții; și preste tot va nislă a întinde tuturor indiviților din familie o petrecere nobilă și instructivă. Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România 10 fr. — lei noi. Cursul anului curent se începe cu novela, care a obținut „peana de aur“ destinată din partea noastră pentru premiarea celei mai bune scrieri beletristice române; și în Nr. 2 cu o piesă teatrală scrisă în versuri, care asemenea a fost premiată din partea noastră cu 200 franci în aur. Abonații noi vor primi gratis tot ce a apărut până acum din interesantul roman „Părintele Carthausi.“

„Preotul Român“. Diar bisericesc, scolastic și literar. Va eși în 14/16 și 8/30 di a lunii; și va publica: a) articoli din sfera tuturor sciințelor teologice, tractate dogmatice, istorice, juridice, morale, pastorale etc.; b) articoli din sfera educațiunii și instrucțiunii religioase-morale, tractate pedagogice, didactice și catechetice etc.; c) predice, omilii, catechese și paraneses: pre Dumineci, sērbători și diverse ocațiuni; d) istorioare novele și poezii morale; precum și ori-ce cuvinte înțelepte și amănunte aplicabile la elaborate religioase-morale; e) studii archeologice și documente istorice din trecutul bisericii române; f) legi și dispozițiuni privitoare la bisericile și școalele române confesionale; g) Revista evenimentelor, mai ales a acelor din sfera bisericească, scolastică și literară. Prețul de prenumerațiune pre anul întreg e 4 fl. v. a. pentru România 10 fr. — lei noi.

„Cărțile Săteanului Român“. Gazetă populară ilustrată. Va eși în fie-care lună în numeri frumos ilustrați, de câte o coală, și va publica: a) descrierea vieții câte a unui bărbat mai vrednic de amintirea și recunoștința poporului român; b) cunoștințe din economie, industrie, medicină ș. a.; c) poezii vechi și nouă; mai cu seamă de acelea, cari ating mai deaproape pre poporul nostru și împregiurările în cari a trăit și trăește; d) povești populare, istorioare, fabule, anecdote, glume, proverbe și cuvinte înțelepte de învățătură și petrecere ș. a. Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 1 fl. v. a. Pentru România 3 franci — lei noi.

Abonații vor primi gratis mai multe portrete și alte icoane frumoase, afară de aceea își vor pute procura cu jumătate prețul mai multe opuri apărute în edițiunea noastră.

Colectanții primesc gratis al 5-lea exemplar.

Toate aceste trei diare cu toate premiile și favorurile abonate deodată, costau pe anul întreg numai 8 fl. v. a. pentru România 20 franci — lei noi plătibili și în marce postale.

Amor și dincolo de mormânt. Novelă de Ponson du Terail, tradus de N. F. Negruțiu. Prețul 30 cr.

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I, II, III. și IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl., câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colecta de Recepte din economie, industrie, comerț și chemie, pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Apologie. Discuțiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, învederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei românesce în vorbire și scriere învederită și apreciată de Dr. Gregoriu Silași. Broșura I. și II. Prețul fie-cărei e 40 cr. Ambele împreună 70 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pag. cuprinde 103 poezii bine alese și arangiate. Prețul redus dela 1 fl. 20 cr. la 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedia în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Branda seau Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

El trebuie să se însoare. Novelă de Maria Schwartz, traduce de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Secretele alor trei nopți sau trei morți vii. Roman anglez după Frankstein de Pamfilu J. Grapini. Prețul 50 cr.

Hermann și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Costantin Morariu. Prețul 50 cr.

Economia pentru școalele populare de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Joan St. Șuluțiu. Prețul 30 cr.

Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebreale; urmate de iertăciuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic de Dionisiu O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Micul margaritar sufleteșc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci frumos ilustrată pentru pruncii scolare de ambe sexe. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericesci. Prețul unui exemplar broșurat e 15 cr., legat 22 cr., 50 exemplare broșurate costau 6 fl., legate 9 fl., 100 exemplare broșurate 10 fl., legate 17 fl. (Va apăre preste câte-va zile.)

Toate aceste 22 opuri de odată procurate, se dau cu prețul bagatel de 4 fl. a. v.

Și alte multimi de opuri din toate ramurile literaturii.

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiu, sub responsabilitatea lui Michail Gerula.